

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедра методики навчання іноземних мов

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «**Формування м'яких навичок учнів профільних класів на
уроках англійської мови**»

Студентки 2 курсу групи 2 МСОАЗ
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальності 014 Середня освіта
Спеціалізації 014.021 Англійська мова і
література

Курганюк Юлії Валеріївни

Використання чужих ідей,
результатів і текстів мають
посилання на відповідне джерело

Науковий керівник
Дмітренко Н. Є.,
доктор педагогічних наук, професор

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії:

Члени комісії:

м. Вінниця – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ М'ЯКИХ НАВИЧОК УЧНІВ ПРОФІЛЬНИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	7
1.1. Місце і роль формування м'яких навичок учнів у профільному навчанні	7
1.2. Особливості формування м'яких навичок на уроках англійської мови профільних класів.....	17
Висновки до розділу 1.	25
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ М'ЯКИХ НАВИЧОК УЧНІВ ПРОФІЛЬНИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	26
2.1. Комплекс вправ на формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови.....	26
2.2. Організація і проведення пробного навчання формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови	58
2.3. Аналіз результатів пробного навчання формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови	64
Висновки до розділу 2	70
ВИСНОВКИ.....	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74

ВСТУП

Один з основних напрямків реформи освіти – оновлення її змісту. Завдання школи – розвивати компетентності та м'які навички. «Знання задля знань» учням вже не потрібні, на відміну від уміння застосовувати знання в реальному житті на практиці [30].

Актуальність теми. У сучасному світі, надзвичайно важливо володіти не лише професійними навичками а й так званими м'якими навичками. Soft skills (з англійської – «гнучкі навички», «м'які навички») – універсальні компетенції, які значно важче оцінити об'єктивно.

Важливою складовою сучасної людини, професійного працівника та фахівця, окрім професійних знань, є м'які навички. На даний час інтерес до цього поняття і потреба володіння ними значно зросли. Останнім часом все частіше м'які навички включають в перелік вимог до кандидата практично на кожну вакансію, особливо це важливо для учнів старшої школи. Сьогодні особливо цінним є не той працівник, який наполегливо вчив шкільні предмети, а той, котрий здатен до саморозвитку, володіє вмінням до командної роботи, знаходити прогресивні рішення, як подолати робочі труднощі, не втрачаючи темпів роботи та розвитку, володіє «м'якими» навичками. «М'які» навички допомагають особистості успішно взаємодіяти з іншими. Soft skills – це колективний термін, який враховує безліч варіантів поведінки, що допомагають людям у професійній сфері, особливо у командній, а також допомагають в успішній соціалізації.

До переліку soft skills належать вміння ефективно здійснювати міжособистісну комунікацію, взаємодіяти в команді, критично та нестандартно мислити, оцінювати та приймати рішення, знаходити вихід з складних проблем [30]. Загальний перелік soft skills має такий вигляд: комунікативні навички; навички роботи в команді; управління часом (навички тайм-менеджменту); гнучкість; адаптивність та здатність змінюватися; лідерські якості; особистісні якості (навички, пов'язані з міжособистісними взаєминами – здатність до планування й керування своєї

кар'єри, креативне, нестандартне та критичне мислення, емоційний інтелект, етичність, чесність, терпіння, наполегливість, впевненість в собі, повага до інших, стресостійкість).

Об'єктом дослідження є процес формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови.

Предметом дослідження є методи і прийоми формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови.

Метою дослідження є теоретичний розгляд поняття «м'які навички» («soft skills») та практичне складання і перевірка ефективності комплексу вправ для формування м'яких навичок («soft skills») учнів профільних класів на уроках англійської мови.

Завдання дослідження:

- 1) Провести теоретичний аналіз поняття «м'які навички» (soft skills).
- 2) Розглянути роль англійської мови в розвитку м'яких навичок.
- 3) Розробити комплекс вправ для формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови.
- 4) Впровадити та оцінити ефективність комплексу вправ для формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови.
- 5) Підготувати висновки та рекомендації щодо формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови.

Методи дослідження: теоретичні: вивчення наукових джерел, аналіз, синтез, порівняння, узагальнення; емпіричні: анкетування, опитування, зрізи знань; математичні: якісна і кількісна обробка отриманих результатів

Теоретичне значення магістерської роботи полягає в розширенні розуміння м'яких навичок та їх важливості в освітньому процесі, зокрема через використання англійської мови для їхнього розвитку.

Практична цінність роботи полягає у розробці комплексу вправ для формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови.

Пробне навчання проводилось на базі Комунального закладу «Вінницький ліцей № 11» у 10-Б класі.

Апробація результатів дослідження здійснена на міжнародних і всеукраїнських конференціях:

1) VI Всеукраїнської наукової інтернет-конференції «Діалог мов і культур у сучасному освітньому», яка проходила у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка, 14 листопада 2022 року;

2) Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультимедіальному просторі», яка проходила у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, 26 жовтня 2022 року;

3) V Всеукраїнська науково-практична конференція «Іноземна мова у полікультурному просторі: досвід і перспективи», яка проходила у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, 6 квітня 2023 року;

4) XXI міжнародна студентська Інтернет-конференція «Мова, освіта, культура: інтеграційні тенденції в сучасному світі», яка проходила у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, 14 квітня 2023 року;

5) IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Сучасні тенденції розвитку лінгвістики і лінгводидактики», яка проходила у Національному університеті водного господарства та природокористування, 10 травня 2023 року;

6) Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультимедіальному просторі», яка проходила у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, 18 жовтня 2023 року.

Загальна кількість публікацій – 6

Структуру роботи обумовлено її метою та завданнями. Робота складається зі вступу, 2 розділів, висновки, списку використаних джерел (86 найменувань). Загальний обсяг 81 сторінка.

ВИСНОВКИ

У рамках дипломної роботи було проведено дослідження щодо формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови. Результати дослідження дають змогу зробити наступні висновки:

У розділі 1 «Теоретичні основи формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови» було встановлено, що формування м'яких навичок є невід'ємною складовою процесу профільного навчання. Виявлено, що формування м'яких навичок на уроках англійської мови профільних класів має свої особливості, пов'язані зі специфікою предмету та профілю навчання. Було детально проаналізовано значення та роль формування м'яких навичок у профільному навчанні. Визначено, що ця складова навчання є невід'ємною частиною підготовки учнів до їх майбутньої професійної діяльності. Зокрема, креативність, здатність до командної роботи та самодисципліна є ключовими компетентностями, які необхідно розвивати для ефективного виконання завдань в сучасному світі.

У розділі 2 «Методика формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови» був розроблений комплекс вправ, спрямованих на формування м'яких навичок учнів. Організація та проведення пробного навчання були ретельно продумані і виконані згідно з методичними рекомендаціями. Аналіз результатів пробного навчання підтвердив ефективність запропонованої методики та позитивний вплив на формування м'яких навичок учнів.

Отже, на основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що методика формування м'яких навичок учнів профільних класів на уроках англійської мови є ефективною та доцільною. Запропонований комплекс вправ та його організація та проведення дозволяють досягти позитивних результатів у формуванні м'яких навичок учнів, що впливає на підвищення якості профільного навчання.

Аналіз результатів пробного навчання свідчить про помітне поліпшення показників учнів у всіх трьох важливих аспектах м'яких навичок. Креативність учнів стала більш виразною, вони проявляють здатність до генерування нових ідей та розв'язання завдань нетривіальними шляхами. Здатність до командної роботи підвищилася, і стало помітно, що учні легше взаємодіють в командному середовищі, співпрацюють та обмінюються ідеями. Самодисципліна стала більш вираженою, учні демонструють більший рівень відповідальності та самоконтролю під час навчального процесу.

Такі позитивні зміни свідчать про ефективність запропонованої методики та її потенціал у розвитку м'яких навичок учнів. Отримані результати стимулюють подальший розвиток та удосконалення методики з метою досягнення ще кращих результатів та формування учнів, готових до подальших викликів сучасного світу.

Результати дослідження можуть бути корисними для вчителів англійської мови профільних класів та сприяти покращенню освітнього процесу та розвитку м'яких навичок учнів. Наступним кроком може бути подальше вдосконалення методики та індивідуальний підхід до учнів з низьким рівнем сформованості м'яких навичок для досягнення ще кращих результатів у профільному навчанні англійської мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрамова Л., Пуляк О. Розвиток Soft skills студентів у процесі вивчення дисципліни. *Управління персоналом. Наукові записки молодих учених.* №6. 2020. URL: <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/SNYS/article/view/1791>
2. Абрамова О. В., Онуфрак О. В. Проектування освітнього процесу технологічної підготовки старшокласників за допомогою індивідуалізації». *Наукові записки, серія: Педагогічні науки.* 2019. Вип. 183. С. 50-54
3. Барко В.І., Панок В.Г., Лазаревський С.В. Психологопедагогічна діагностика творчого потенціалу особистості учня в навчально-виховному процесі. Методичні рекомендації для практикуючих психологів. Тернопіль, 2000, с.30
4. Білодід І. К. *Академічний тлумачний словник АН УРСР.* Київ : Інститут мовознавства, 1970. URL: <http://sum.in.ua>
5. Від'єднання навичок програмного забезпечення. Національна асоціація м'яких навичок. Доступно: <https://www.nationalskills.org/the-soft-skills-di>
6. Вертейко І. Оцінка рівня самодисципліни. Доступно: <https://vseosvita.ua/library/testove-viprobuвання-ocinka-rivna-samodisciplini-301930.html>
7. Гарага А. В. Формування “Soft Skills” студентів університету – перспективний напрям підвищення якості вищої освіти. *Економічний вісник університету.* № 47. С. 46–52.
8. Герасименко І.А. Формування м'яких навичок учнів загальноосвітніх шкіл у процесі вивчення іноземних мов. *Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Серія: Педагогіка і психологія.* 2019. Вип. 917. С. 32-37.
9. Глазунова О. Г., Волошина Т. В., Корольчук В. І. Розвиток “soft skills” у майбутніх фахівців з інформаційних технологій: методи, засоби,

індикатори оцінювання. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2019. С. 93–106.

10. Гура О.О. Особливості розвитку м'яких навичок студентів ІТ – спеціальностей засобами навчальних SCRUM проєктів. [Електронний ресурс]: *Journal «ScienceRise: Pedagogical Education»*, 2019. №4(31). С.8-15.

11. Гуцалюк-Мацько Н.І. Формування м'яких навичок учнів на уроках англійської мови. *Наукові записки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Педагогічні науки*. 2018. Т. 47, С.67-80

12. Гуца Г. Місце і роль іноземної мови в формуванні soft skills. *Soft Skills – невід'ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті*. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. С. 28–31.

13. Дивовижна річ, яку Google дізнався про своїх співробітників – і що саме засоби для сучасних студентів. Демократія вмирає в темряві. [Онлайн].

Доступно:

<https://www.washingtonpost.com/news/answer-sheet/wp/2017/12/20/the-дивовижна-речь-google-дізнався-про-своїх-працівників-і-що-це-значить-для-сучасних-студентів>.

14. Длугунович Н.А. Soft skills як необхідна складова підготовки ІТ-фахівців. *Вісник Хмельницького національного 37 університету. Технічні науки*. 2014. № 6. С. 239–242.

15. Дмітренко Н. Є. *Автономне навчання професійно орієнтованого англomовного спілкування майбутніх учителів математики [монографія]*. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2020, 504 с.

16. Дмітренко Н. Є. *Дидактичні засади профільного навчання учнів приватних загальноосвітніх навчальних закладів : автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.09; Криворізький держ. педагогічний ун-т. Кривий Ріг, 2009. 20 с.*

17. Дмітренко Н.Є., Будас Ю.О. Застосування зворотного зв'язку в автономному навчанні іншомовного спілкування. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка: Педагогічні науки*. Старобільськ: Вид-во ДЗ «Луганський

національний університет імені Тараса Шевченка». 2021. Вип. 8 (346). С. 100-108.

18. *Європейський словник навичок та компетенцій* [Електронний ресурс]: DISCO European Dictionary of Skills and Competences. Режим доступу : http://disco-tools.eu/disco2_portal/.

19. Здоровенко В. В. *Культура ділового спілкування: навч. посібник*. Дрогобич:Каменярь, 2002. 147 с.

20. Іванова Л. В., Скорнякова О. В. “Soft skills” як важлива складова конкурентоспроможності фахівця з інформаційних технологій. *Young Scientis*. 2018. № 12. С. 83–87.

21. Карпов О. В. *Як навчитися аргументувати й переконувати. Основні поради*. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/adv-new/48328>

22. Коваль К. О. Розвиток “Soft skills” у студентів – один з важливих чинників працевлаштування. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2015. № 2. С. 162–167.

23. Корнюш Г. В. Формування м'яких навичок у студентів закладів вищої освіти у контексті навчання іноземних мов. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки*. 2020. № 36. С.9-110

24. Лихачова О.В. Формування м'яких навичок майбутніх фахівців у системі вищої освіти. *Молодий вчений*. 2019. № 2 (66). С. 499-502.

25. М'які навички. [Електронний ресурс]: Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%27%D1%8F%D0%BA%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B8#cite_note-1

26. Макаренко Л.М. Формування м'яких навичок студентів-психологів у процесі навчання. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2018. Вип. 4 (60). С. 39-44.

27. Махначова Н. М., Мідляр. А. К. “Soft skills” керівника підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. № 17. С. 380–383.

28. *Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник* / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012.

29. Микитюк Г.Ю. Психологічні особливості феномену лідерства: історичний аспект. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. 2015. №1 (36). С. 259-269.

30. Мідляр А.К. Підвищення емоційного інтелекту керівника підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. № 13 (жовтень) [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.globalnational.in.ua

31. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/>.

32. *Навички для успішної кар'єри: курс для здобувачів освіти закладів професійної (професійно-технічної) освіти*. Київ, Україна. 2020, 300 с.

33. *Навчальна практика: навчальний посібник* / К. О. Коваль, О. В. Мельник, О. В. Бурдейна, Р. С. Белзецький, О. М. Косарук. Вінниця: ВНТУ, 2017. 76 с.

34. Наход С.А. Значущість «soft skills» для професійного становлення майбутніх фахівців соціономічних професій. *Секція 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*, 2018. Випуск 63. С.131-135.

35. *Нова українська школа* [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://nus.org.ua/>.

36. Ніколаєва С. Ю. *Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання*. Переклад з англ. Київ: Ленвіт. 2013

37. Ніколаєва С. Ю. Зміст навчання іноземних мов і культур у середніх навчальних закладах. *Іноземні мови*. 2010. №3. С. 3–10.

38. Ніколаєва С. Ю. *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник*. Київ, 2013. 592 с.

39. Ніколаєва С. Ю. *Освітні та педагогічні технології і технології навчання іноземних мов і культур. Сучасні технології навчання іноземних мов*

і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: [колективна монографія]. Київ: Ленвіт. 2015. С. 7–37.

40. Ніколаєва С. Ю. *Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) :* [навч. посібник]. Київ. : Ленвіт, 2008. 235 с.

41. Ніколаєва С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови.* 2010. № 2. С. 11–18.

42. *Освітньо-професійна програма «Менеджмент організацій і адміністрування».* Вчена рада ХНЕУ ім. Семена Кузнеця. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/OPP-073-Menedzhment-organizatsij-i-administruvannya-Magistr-2020>

43. Пінчук Л. М. З досвіду використання ігрових педагогічних технологій у процесі навчання англійської мови. *Педагогічні науки.* 2019. № 87. С. 69–73.

44. Пометун О. І., Пироженко Л. В. *Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання.* А.С. К., 2004. 192 с.

45. *Посібник LinkedIn для випускників із отримання найму на роботу за 2020 рік.* Офіційний блог LinkedIn. [Онлайн]. Доступно: <https://blog.linkedin.com/2020/may/june/2/linkedins-2020-grad-s->

46. *Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів /* За загал. ред. В. Ф. Іванова. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 100 с.

47. *Припиніть витрачати гроші, припиніть ігнорувати навчання м'яких навичок.* Наріжний камінь Блог OnDemand. [Онлайн]. Доступно: <https://www.cornerstoneondemand.com.br/blog/learning/workforce-навчання-та-розвиток/перестаньте марнувати гроші>

48. Рощин О. І. М'які навички як передумова успішної кар'єри. *Інноваційна економіка.* 2017. № 2. С. 180-184.

49. Сергєєва Л. М. Конкурентоздатний випускник – нова філософія закладу професійної освіти. Всеукр. наук.-практ. конф. «Підготовка до

конкурентоздатних фахівців о : виклики сучасності». Кривий Ріг, 2018. Т. І. С. 199-203.

50. Сергеева Л. М., Професійне орієнтування: сучасний погляд та перспективи змін. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки»*. 2021. Вип. 17(46). С. 146–160.

51. *Симуляції або імітаційні ігри* [Електронний ресурс]: Режим доступу до статті: <https://helpiks.org/1-100582.html>.

52. Ситник Н. І. *Управління персоналом* : навч. посіб. Київ: фірма «Інкос», 2009. С. 472

53. Сімакова І. О. Використання кейсового методу для навчання іншомовної професійно орієнтованої дискусії студентів інженерних спеціальностей. *ВІСНИК НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка*. 2010. Вип. 3. С. 191-195.

54. Соломаха К.В. Гаркавий С.І. *Проблеми та перспективи дистанційної освіти в Україні*. Київ. 2020.

55. Стадній А. С., Голод С. В. М'які навички в професійній діяльності. *XLIX науково-технічна конференція підрозділів ВНТУ : матеріали, 27–28 квітня 2020 року*. Вінниця. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/29692/9603.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

56. *Стандарт вищої освіти України*. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-svita/zatverdzeni%20standarty/12/21/075-marketing-bakalavr.pdf>

57. Стефаненко І.І. М'які навички в контексті сучасної освіти: психолого-педагогічний аналіз. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія: Психологія*. 2018. Вип. 61. С. 83-87.

58. Філатова Н. В. *Креативне мислення, «гнучкі навички» і конкурентоспроможність на ринку праці військовослужбовців, випускників курсів у межах проекту «Україна – Норвегія»*. Менеджмент підприємницької діяльності : навчальний посібник для професійної

підготовки військовослужбовців ЗС України, звільнених у запас. Одеса : Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» ; Гельветика, 2018. С. 216–233.

59. Шафер Дж. *Мистецтво переконання. Дев'ять способів вплинути на людей*. Українські Новини. URL: <https://life.nv.ua/ukr/blogs/mistectvo-perekonannya-9-sposobiv-vplnuti-na-lyudey-50026769.html>

60. Шопя Я.І. *Студентська наукова робота* : навч. посібник за ред. П. М. Якібчука. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013.

61. Ясна І. *Soft skills: універсальні навички європейського рівня*. 2015. [Електронний ресурс]: Режим доступу до ресурсу: <https://studway.com.ua/soft-skills/>.

62. Abbas A. Integrating the English language teaching and learning process with soft skills. *International Conference on Education and Language (ICEL). Indonesia: Bandar Lampung University*, 2013. P. 356–371.

63. Abd Azis, N.H., & Vaidez, N.P. Debate as a pedagogical tool to develop soft skills in EFL/ESL classroom: A qualitative case study. *Petranika Journal of Social Sciences and Humanities*. 24(1). 2016. 213–240.

64. Anthony, S., & Garner, B. Teaching softs skills to business students: An analysis of multiple pedagogical methods. *Business and Professional Communication Quarterly*. 79(3). 2016. 360-370

65. Brewer L. *The top 6 skills today's employers want* [Електронний ресурс]. Work in progress. Режим доступу : <http://iloblog.org/2014/04/11/the-top-6-skills-todays-employers-want/>.

66. Chamorro-Premuzic, T., Arteché, A., Bremner, A. J., Greven, C., & Furnham, A. Soft skills in higher education: importance and improvement ratings as a function of individual differences and academic performance. *Educational Psychology*. 2010. 30(2), 221-241.

67. Cinque M. Soft skills development in European countries. *Tuning Journal*. 2016. № 2. P. 389–427.

68. Dmitrenko, N., Budas, I. The Impact of Feedback on Students' Autonomous ESP Learning Outcomes. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 2021, 13 (2), 323-333. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/424>

69. Dmitrenko N., Dolia I., Nikolaaeva S. Soft Skills Development of Prospective Educators by Means of Problem-Based ESP Learning. *The New Pedagogical Review*, 2020, 6 (2), 124-135. <https://doi:10.15804/tner.2020.60.2.10>

70. Dmitrenko, N., Voloshyna, O., Budas, Iu., Davydiuk, M., Oliinyk, N. Formation of Teenagers' Value Orientations through Creolized Texts. *Postmodern Openings*, 2022, 13(1), 47-65. <https://doi.org/10.18662/po/13.1/384>

71. Dmitrenko, N., Voloshyna, O., Budas, Iu., Klybanivska, T. Formation of Ethical Culture of Intending Educators in the Educational Process of Higher Education Institution. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference. May 28th - 29th, 2021. Rezekne, Rezekne Academy of Technologies*, 2021, Vol.I, 95-104. <https://doi.org/10.17770/sie2021vol1.6293>

72. Doghonadze N, Zoranyan. *Development of Soft Skills While Teaching English to Master's Students*. URL: <https://www.researchgate.net/journal/Journal-of-Education-in-Black-Sea-Region-2346-8246>

73. Harmer J. *The practice of English language teaching*. Harlow, Essex: Longman, 2002. 7.

74. Haselberger D. et al. *Mediating Soft Skills at Higher Education Institutions: Guidelines for the design of learning situations supporting soft skills achievement*. California: Modes, 2012. 133 p

75. *Integrating soft skills in higher education and the efl classroom: knowledge beyond language learning* Elena Spirovska Tevdovska South East European University. URL: https://www.researchgate.net/publication/299999967_Integrating_soft_skills_in_higher_education_and_the_EFL_classroom_Knowledge_beyond_language_learning

76. Heckman J. *Hard Evidence on Soft Skills* [Электронный ресурс]. Working Paper 18121; National Bureau of Economic Research. June 2012. Режим доступа : <http://www.nber.org/papers/w18121>

77. Mosquera I. Ideas to bring soft skills into the English classroom. British Council. *Teaching English*. 2019. [URL:https://www.teachingenglish.org.uk/blogs](https://www.teachingenglish.org.uk/blogs)

78. Nealy C. Integrating soft skills through active learning in the management classroom. *Journal of College Teaching & Learning*, 2005. 2(4), 1-6. Retrieved from [file:///C:/Users/e.spirovska/Downloads/1805-7159-1-PB%20\(1\).pdf10.19030/tlc.v2i4.1805](file:///C:/Users/e.spirovska/Downloads/1805-7159-1-PB%20(1).pdf10.19030/tlc.v2i4.1805)

79. Nieragden G. The soft skills of Business English. *ELT Newsletter*. 2000. URL: <http://www.eltnewsletter.com/back/September2000/art282000.htm91fn>

80. *Raising Stakeholders' Awareness of the Need for Soft Skills in the Tertiary Engineering Education Curriculum*. URL:<http://synergy.ase.ro/issues/2010-vol6-no1/07-raising-stakeholders-awareness-ofthe-need-for-soft-skills-in-the-tertiaryengineering-educationcurriculum.pdf>

81. Robles M. Executive perceptions of the top 10 soft skills needed in today's workplace. *Business Communication Quarterly*, 2012. 75(4), 453-465.

82. Schulz B. The importance of soft skills: Education beyond academic knowledge. *Journal of Language & Communication*, 2008. 146-154. Retrieved from:

<http://ir.polytechnic.edu.na/bitstream/handle/10628/39/The%20Importance%20of%20Soft%20%20Skills-Education%20beyond%20academic%20knowledge.pdf?sequence=1>

83. Serby R. *Importance of Soft Skills*. Retrieved August 2008, from http://.www.directionsmag.com/article.php?article_id=418

84. Shakir R. Soft skills at the Malaysian institutes of higher learning. *Asia Pacific Education Review*. 2019. 309-315. Retrieved from: <http://link.springer.com/article/10.1007/s12564-009-9038-810.1007/s12564-009-9038-8>

85. *Top 20 disappearing jobs*. Forbes, 2013. Режим доступа:
<https://www.forbes.com/pictures/lmj45ighg/top-20-disappearingjobs>
86. *10000 videos Soft Skills* [Электронный ресурс]. Режим доступа:
<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.thv.softskills&hl=uk>.